

Innspill til ekspertutvalg om karriereveiledning fra Partnerskap for karriereveiledning i Nord-Trøndelag

Partnerskapet ser på karriereveiledning som sentrale virkemiddel innen arbeidsmarkedspolitik, utdanningspolitikk, regional utvikling og sosial utjamning. Karriereveiledning inngår i en kompleks sammenheng av ulike typer tjenester, delvis tilhørende og regulert gjennom ulike lover og regelverk, delvis ikke. Mange aktører og instanser er involvert. Gjennom partnerskapsarbeidet i Nord-Trøndelag søker vi å få de ulike karriereveiledningstilbudene til å virke sammen. Vi har god erfaring med tverretattlig partnerskap og karrieresenter, som partnerskapets operative enhet. Samarbeidet er basert på eget initiativ og finansiering. Vi ønsker å forsterke dette arbeidet gjennom nasjonal tilrettelegging og støtte til tverretattlig samarbeid i alle fylkene.

Partnerskapet etterlyser nasjonal satsing og strategi for livslang karriereveiledning.

En nasjonal strategi for karriereveiledning må jobbe fram ens språk og begrepsforståelse innen feltet for å fremme kommunikasjonen mellom de ulike aktørene. Den nasjonale strategien må videre definere kvalitetsstandarder innen karriereveiledningsfeltet.

Partnerskapet ønsker en lovpålagt rett, og reell tilgang, til karriereveiledningstjenester. Dette må også omfatte voksne og lærlinger.

Karriereveiledning i grunnopplæringa

Forskningsrapport om karriereveiledning i grunnopplæringa i de i de tre midtnorske fylkene «*Æ skjønne itj, æ våkne opp kvar dag og vil bli nå nytt æ*» ([Buland m.fl. 2014](#)) viser status i skolens karriereveiledning og rådgivning samt anbefalinger om videreutvikling av feltet. Forskningsfunnene viser at også skolens karriereveiledning fordrer samarbeid mellom flere aktører der samarbeid med arbeidslivet trekkes fram som avgjørende. Videre må skolens karriereveiledning være forankret og prioritert av skoleeier og skoleledelse. Hele skolen må arbeide bevisst med karriereveiledning og forskningsrapporten peker på behov for kompetanseutvikling for flere. Partnerskapet oversender rapporten og viser til forskernes råd.

Elektroniske karriereveiledningstjenester

Erfaringer fra andre land viser at det finnes mange muligheter for hvordan personlig nettbasert karriereveiledning kan utformes. Teknologi anses som effektive verktøy for å nå ut til flere som et supplement til ansikt- til ansikt møter (Tømte og Lødding 2011). Unges kommunikasjonsvaner er i større grad it-basert enn tidligere og de har en annen tillit til it-medier enn voksne (Tømte og Sørby 2009). Ikke alle elver ønsker fysiske møter med veileder, men foretrekker kommunikasjon via web – gjerne chat (Tømte og Lødding 2011).

I rapporten «*å vokse opp digitalt*» er barn og unge den delen av befolkningen som bruker flest digitale medier, men at deres forhold til it er avhengig av variabler som kjønn, sosial tilhørighet og kultur (Tømte og Sørby 2009). Skolesterke elever bruker internett til skoleformål hjemme mens skolesvake elever i større grad foretrekker underholdningsbasert internettbruk (Tømte og Lødding 2011). Det kan da tenkes at skolesterke elever lettere vil kunne tilpasse seg en it-basert veiledning. Samtidig vet vi at dagens karriereveiledningstilbud også i størst grad benyttes av de mer ressurssterke elevene (Buland m.fl. 2014, Tømte og Lødding, 2011). Dersom flere elevers behov ivaretas gjennom it-basert karriereveiledning, så vil dette frigjøre ressurser slik at flere elever som har behov for ansikt - til ansikt møter kan få tilbud om dette.

For noen kan det være en lavere terskel for å ta kontakt og stille spørsmål som det ellers kanskje ville vært vanskelig å snakke om. Her vil it- kommunikasjon kunne redusere denne terskelen. For

lesesvake kan it-basert veiledning fungere godt eller dårlig avhengig av mediets attributter. Her kan tilbys tunge tekstbaserte internettsider, eller tilrettelegging med lyd, bilde og film.

Digital veiledning kan videre være positivt for å ivareta elevens anonymitet, en kan tenke seg at veileder blir mindre "farget" av oppfatningen om personen som blir dannet av utseende og det man ser. I tillegg kan jo digital veiledning være en fordel for de elevene som ikke oppfatter veiledningstjenesten ved egen skole som godt nok.

I noen sammenhenger og for noen elever, eller voksne veisøkere, vil it-kommunikasjon være tilstrekkelig. Andre vil i tillegg ha behov for ansikt- til ansikt veiledning, mens noen kun vil ha utbytte av møte med karriereveileder. Det må derfor utvikles it-basert karriereveiledning som et supplement til øvrige karriereveiledningstjenester.

I Nord-Trøndelag har vi store geografiske avstander og flere voksne veisøkere tilbys individuelle karriereveiledningssamtaler fra Karrieresenteret gjennom videokonferanseutstyr som finnes på alle NAV –kontor, ved hjelp av skype eller lignende. Vi ser at denne måten å kommunisere å foretrekkes, av flere veisøkere der reiseavstandene er store.

Digitale verktøy kan også være et ledelsesverktøy som gir innsyn i tjenestene som tilbys og hvordan disse organiseres. Det må være en oppgave for sentrale myndigheter å utvikle og drifte en digital karriereveiledningstjeneste for å sikre likeverdig og kvalitetssikret tilbud til alle innbyggere.

Partnerskapet ønsker ekspertgruppen lykke til med arbeidet!

Med vennlig hilsen Partnerskap for karriereveiledning i Nord-Trøndelag

Vegard Rydningen, Fylkesdirektør NAV Nord-Trøndelag

Merethe Storødegård, Regiondirektør NHO Trøndelag

Kristine Svendsen, Distriktssekretær LO Nord-Trøndelag

Vegard Iversen, Fylkesopplæringsjef i Nord-Trøndelag fylkeskommune

Marit Moe, Daglig leder KS Nord-Trøndelag

Litteratur:

Buland, Mathiesen og Mordal (2014) [«Æ skjønne itj, æ vøkne opp kvar dag og vil bli nå nytt æ»](#). Skolens rådgivning i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord- Trøndelag. NTNU Program for lærerutdanning. Skoleutvikling og utdanningsledelse

Tømte, Catrine og Lødding, Berit (2011): [Personlig karriereveiledning på nett? Kartlegging og analyse av status og muligheter for etablering av en felles nettbasert veiledningstjeneste](#). NIFU rapport 21/2011

Tømte, Catrine og Sørbu Morten (2009): [«Å vokse opp digitalt – dagens barn og unge»](#). Delte meninger.